

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1606. usque ad annum 1610

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1776

VD18 90118820

§. 94. Alii tumultus occasione hujus belli a Protestantibus præcipue
Aquisgranensibus suscitati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67222](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67222)

Sæc. XVII. per suos Legatos die decima quarta
 A. C. 1610. Octobris Monachii rem cum Bavaro

Duce sic componebant, ut utrinque ab
 omni hostilitatis genere abstinere, mu-
 tuam amicitiam fovere, & militem,
 nisi quantum ad communem defensionem
 necesse foret, dimittere velint, Ju-
 liacensi dissidio penes suos authores
 relicto.

§. XCIV.

*Alii tumultus occasione hujus belli a
 Protestantibus præcipue Aquis-
 granensibus suscitati.*

*Carafa l. c.
 pag. 46.
 Merc. Gal-
 lobelg. l. 33.
 Et 34.
 Khevenhill.
 tom. 7. p. 383.
 Londorp.
 suppl. tom. I.
 pag. 619.*

Sub idem tempus Alemarizæ oppido
 sexta leuca Harlemio distito, cum
 de Magistratu creando dissensio orta ef-
 fet, cives, quos *sagittarios* vocant, ac-
 ceptis armis curiam occuparunt, abla-
 tisque urbis clavibus Ordines eo ad-
 egerant, ut Magistratum exauctorare,
 novumque constituere cogerentur. Ean-
 dem quoque ob causam Leovardizæ ci-
 ves effractis foribus Magistratum Curia
 expulere, novo in ipsius locum subro-
 gato: longe periculosior autem tumul-
 tus Ultrajecti excitabatur, ubi cives
 armati omnes urbis aditus occuparunt,
 veteremque Magistratum itidem totum
 abrogantes, novum suffecere, missis ad
 Mauritium Nassovium Comitem Depu-
 tatis,

tatis, qui hæc sibi postulata concedi peterent. I. Mutato universo Magistratu, vectigalia quædam & exactiones tollantur. II. Omnes tam ex Nobilitate, quam Ecclesiastico Ordine, nulla habita Religionis ratione, ad Ordinum comitia vocentur, & id genus complura, quibus denegatis ac Mauriti, qui cives Magistratui reconciliaturus undecima Februarii die advenerat, elusis conatibus, expulsisque Magistratibus Ultrajectenses denuo arma sumpserunt, violentia extorsuri, quod precibus, minisque haud possent: cum autem urbis suæ obsidendæ periculum sibi a suismet Confœderatis, imminere cernerent, instituto colloquio in gratiam redierunt, quamvis postea jam contracta tumultuandi consuetudine rursus ad atrociora prolaberentur. Horum exempla secuti Aquisgranenses Novatorum studiis addicti tumultuare cœperant, occasione inde arrepta, quod ex Cæsareæ Majestatis decreto civibus non nisi Catholicæ Religionis usus esset permissus; cum vero nihilominus non pauci ad Protestantium conciones accederent, Senatus levem multam hujus Decreti transgressoribus imposuit, eam vero præfracte solvere recusantes urbe cum suis excedere jussit. Id cum in civitate innotuisset, ex Sectariis circiter ducenti velut

Sæc. XVII.
A. C. 1610.

Sæc. XVII. velut in furias acti ad Curiam advola-
A. C. 1610. runt: Consul vero, quod rei suberat,
 suspicatus, mox Curia cancellis occludi
 iussis, eis significari præcepit, ut vel
 scriptotenus, vel eorum pauci dunta-
 xat, quid vellent, exponerent, hi ve-
 ro se januam vi effracturos minitantur,
 totoque impetu irruentes exclamant:
 quisque cum armis suis præsto esset:
 mox omnes suæ sectæ focii, ex officinis
 operarii, ex domibus incolæ turmatim
 confluunt, armatique Consulem, cete-
 rosque Magistratus contumeliosis ver-
 bis incessunt, vociferantes, se posthac
 non passuros, ut ita vexarentur, atque
 omnino velle, ut ob edicti transgressio-
 nem captivi statim liberarentur; idque
 Principes Juliacum possidentes literis
 suis mandasse. Alii exclamabant, quid
 opus est id a Senatu petere, cum ipsi-
 met eo invito illos e custodia liberare
 possimus. Adeo non preces, & Con-
 sulum promissa hosce sectæ suæ fanatis-
 mo abreptos placare poterant, ut etiam
 armati Quæstorem & Syndicum velut
 captivos usque ad horam nonam vesper-
 tinam in Curia detinerent, ablatisque
 clavibus tres Jesuitas, qui domum re-
 vertebantur, exoneratis sclopetis im-
 peterent, atque ad vicinam domum
 confugientes tanto furore insequerentur,
 ut etiam per fores & fenestras in eos
 jacu-

jaculari non dubitarent. Insuper altera Sæc. XVII.
 die sexta Julii effracta Collegii porta Pa- A. C. 1610.
 tres, quotquot reperire poterant, uno
 etiam graviter vulnerato, per plateas
 raptant, vociferantes: *Ecce hic Cæsar*
venit, ecce Antichristum, ecce Leopoldum,
ecce Cæsareum Fecialem! Nondum hisce
 contumeliis Cæsareæ Majestati illatis
 satures, ulterius suum odium in Jesui-
 tas exerrere pergebant; cum enim qui-
 dam ex Protestantibus moderatiores
 compendii via eos per cæmeterium fu-
 rentium insanix subducere niterentur,
nequaquam, exclamabant, nebulones hos
Et fures per locum Sacrum ducite, ne locus
sacer profanetur. Quo dicto illos in Cu-
 riam vi pertractos, exprimi vix potest,
 quantis contumeliis, irrisionibus, imo
 & colaphis affecerint, mortem ipsis e-
 tiam interminantes, eosque ex uno con-
 clavi in aliud raptantes. Reliqui ab-
 sumptis in Collegio esculentis & pocu-
 lentis in Templo Statuas dejecerunt,
 ac sclopetis & ensibus obvios quosque
 trucidarunt, eorum quidam induta ca-
 sula, hostiaque sublata *Dominus vobiscum*
 per ludibrium intonuit, ceteris respon-
 dentibus: *quisquis bibere Et comedere ve-*
lit, adsit: hostias quoque, etsi non con-
 secratas in terram projecerunt, ipsos
 quoque libros in Bibliotheca maximam
 partem dilacerarunt; tandem procul-
 catis

Sæc. XVII. A. C. 1610. catis omnibus Divinis, humanisque legibus Confules & Senatum Catholicum armata manu deturbarunt, usurpatis Reipublicæ gubernaculis postulantes. I. Ut sententia contra cives, qui hæreticæ concioni interfuere, lata revocetur. II. Jesuitæ urbe pellantur. III. Liberum sectæ suæ exercitium concedatur. IV. Etiam Protestantes in Senatum cooptentur. V. Ob dicteria in Papam effusa proscripti restituantur. Ad hæc postulata, cum Magistratus Cæsaris voluntatem esse explorandam diceret, hi velut rabidi canes sumptis armis urbis portas, omnesque aditus sedulo obsederunt, missisque undique Deputatis inhumanam suam proterviam palliare fategerunt. Sequenti anno vicini Electores ac Principes per Legatos suos tumultuantibus hisce civibus sceleris enormitatem ob oculos ponere, eosque ad officium reducere nitebantur; ast hi tum magis impotentibus furriis tumultuari cæperant, accersitisque magno numero suæ sectæ militibus omnes urbis proventus ad exequenda sua consilia sibi vendicarunt: Non multo post Cæsaris Delegati, necnon Principum Juliensium, Brabantiae & Galliarum Regis Oratores hunc tumultum, irritum tamen successu, sedare adlaborabant: Ceterum de hujus seditionis exitu

exitu sermo in Historiæ progressu Sæc. XVII.
redibit. A. C. 1610.

§. XCV.

*Lutheranæ Sæctæ exercitium plebæis
in Austria permissum.*

Paulopost Protestantium per Austriam *Carafa*
legati a Matthia Hungariæ Rege im- *Comm. de*
portune postulabant, ut liberum sectæ *Germ. Sacr.*
suæ exercitium olim sub Maximiliano II. *Merc. t. 6.*
certis conditionibus *duntaxat* Proceribus *p. 531. l. 3.*
indultum, quarto etiam seu plebeio
Statui concederet: id cum negatum fuisset, operam & auxilia Hungarorum & Moravorum, aliarumque Provinciarum implorarunt, quibus tamen Matthias die vigesima prima Februarii Scriptotenus per Georgium Tursonem Hungariæ Palatinum hæc respondit: „Volo, „ut civitates & Vici omnes quatuor istis „Statibus adnumerentur, & pro plebeio statu habeantur, præcipio autem, „ut Catholici ab Augustanæ Confessione „addictis, & vicissim hi ab illis in Religionis suæ exercitio nullatenus turbentur, sed pax & concordia utrinque „colatur.„ His die secunda Martii a Rege firmatis, ac palam Viennæ prælectis, Ordines se ad authoritatis Regiæ conservationem, pacisque & Salutis